Scenarier för rollspel

Här är förslag på scenarier i skolmiljö och exempel på dialoger för rollspelet som fokuserar på att agera antirasistiskt. Dialogen kan kännas löjlig så ni har fritt utrymme att göra ändringar i den, detsamma gäller namnen på karaktärerna. Ni får självklart komma på egna scenarier också och använda dessa som inspiration. Men kom ihåg att rollspelet är en säker plats där alla ska känna sig trygga och våga utforska svåra frågor. Allt som sägs stannar i rummet, och respekt är en grundregel.

Dialogtips för alla scenarier:
Om någon vill ingripa men känner sig osäker kan de använda följande strategier:
- Direkt konfrontation: "Det där var inte okej. Hur tror du att det känns att höra det?"
- Stöd till den utsatta: "Du är bra på det här, och jag uppskattar dina idéer."
- Frågor för att öppna en dialog: "Vad menar du egentligen med det där? Har du tänkt på hur det låter?"

Scenario 1: Grupparbete i klassrummet
Situation:
Eleverna arbetar i små grupper med ett projekt. En elev, Alex, säger något nedlåtande om sin klasskamrat Jamals förmåga att bidra på grund av hans bakgrund.

Roller:
- Alex: Eleven som gör en nedlåtande kommentar.
  Exempel: "Jamal, jag tror inte du kan hjälpa så mycket med det här. Det här handlar ju om det svenska samhället, och du är ju inte riktigt härifrån."
- Jamal: Den utsatta eleven, som känner sig osäker och försöker undvika konflikten.
  Exempel: (tyst eller lite nervöst) "Jag kan ju försöka..."
- Sofia: En gruppmedlem som blir osäker på hur hon ska reagera.
- Erik: En annan gruppmedlem som vill stå upp för Jamal.

Möjliga reaktioner:

- Erik kan säga: "Det där var inte okej, Alex. Alla kan bidra, oavsett var de kommer ifrån."
- Sofia kan fråga: "Jamal, vad tycker du? Jag tror vi behöver dina idéer."

Scenario 2: Skämt på rasten
Situation:
En grupp elever står på skolgården. En elev, Lisa, berättar ett skämt med en stereotyp om personer från Mellanöstern.

Roller:
- Lisa: Eleven som berättar skämtet.
  Exempel: "Vet ni varför folk från Mellanöstern alltid har extra bagage? För att de bär på hela sin historia, haha!"
- Omar: Den elev som indirekt blir utsatt av skämtet. Han känner sig obekväm men säger ingenting.
- Emma: En elev i gruppen som tycker att skämtet är olämpligt.
- Jonas: En elev som skrattar men känner sig osäker på om det var rätt.

Möjliga reaktioner:
- Emma kan säga: "Det där var inte kul, Lisa. Det är faktiskt respektlöst."
- Jonas kan stötta Emma genom att lägga till: "Ja, skämt som sårar andra är inte okej."
- Omar kan uttrycka sina känslor: "Det känns faktiskt inte bra när du säger så."

Scenario 3: Diskussion i klassrummet
Situation:
Under en samhällskunskapslektion diskuterar klassen integration. En elev, Johan, säger en fördomsfull kommentar om invandrare som tar jobb från svenskar.

Roller:
-Johan: Eleven som uttrycker en stereotyp åsikt.

Exempel: "Men det är ju sant, invandrare tar våra jobb. Det är därför många inte får jobb längre."
- Sara: En elev som försöker säga emot, men känner sig osäker.
Exempel: "Fast jag tror inte det stämmer riktigt..."
- Läraren: En vuxen som försöker styra diskussionen och ge fakta.
Exempel: "Det är viktigt att vi baserar våra åsikter på fakta. Faktum är att invandring ofta bidrar till ekonomin."
- Ali: En elev som känner sig träffad och försöker förklara sin synpunkt.

Möjliga reaktioner:
- Sara kan säga: "Jag har läst att invandrare ofta tar jobb som ingen annan vill ha. Så det där är nog en myt."
- Läraren kan ge stöd: "Bra poäng, Sara. Dessutom finns det forskning som visar att mångfald stärker arbetsmarknaden."

Scenario 4: Sociala medier och grupptryck
Situation:
En elev, Anna, har delat ett skämt med rasistiska undertoner i en klasschatt. Vissa elever reagerar med att skratta, medan andra känner sig obekväma men är rädda för att säga ifrån.

Roller:
- Anna: Den elev som delade skämtet.
Exempel: "Jag tycker det här är roligt! Det är bara ett skämt, ingen behöver ta illa upp."
- Mohammed: En elev som känner sig träffad och funderar på att lämna chatten.
- Julia: En elev som vill säga ifrån men är rädd för vad andra ska tycka.
- Oscar: En elev som försvarar Anna och säger att alla är för känsliga.

Möjliga reaktioner:
- Julia kan skriva: "Det där känns inte rätt, Anna. Såna skämt kan faktiskt såra."
- Mohammed kan skriva: "Det där var inte kul för mig. Jag hoppas ni kan tänka på hur det känns för andra."

- Anna kan svara med insikt: "Oj, jag tänkte inte på det så. Förlåt, jag ska ta bort det."

Scenario 5: Föräldrars fördomar

Situation:
Eleverna diskuterar helgplaner. En elev, Ella, berättar att hennes föräldrar inte vill att hon ska umgås med en klasskamrat, Amir, på grund av hans bakgrund. Diskussionen leder till en spänd stämning.

Roller:
- Ella: Eleven vars föräldrar har fördomar.
  Exempel: "Jag vet att Amir är snäll, men mina föräldrar säger att folk som honom är annorlunda och inte alltid passar in."
- Amir: Den klasskamrat som blir utsatt, och som blir både ledsen och frustrerad.
- Klara: En elev som blir chockad men försöker förstå Ellas perspektiv.
- Liam: En elev som direkt säger ifrån.

Möjliga reaktioner:
- Liam kan säga: "Det där är inte rättvist mot Amir. Föräldrar har inte alltid rätt."
- Amir kan uttrycka: "Det känns väldigt tråkigt att höra det, Ella. Jag har aldrig gjort något fel för att dina föräldrar ska ha sådana tankar om mig."
- Klara kan reflektera: "Ella, jag tror inte dina föräldrar känner Amir. Han är en bra vän."

Scenario 6: Idrottslektion och uteslutning

Situation:
Under en idrottslektion ska eleverna välja lag. En elev, Ahmed, blir alltid vald sist, och en annan elev, Victor, säger högt att Ahmed "säkert inte ens vet hur man spelar fotboll."

Roller:
- Victor: Eleven som gör kommentaren.
  Exempel: "Jag vill inte ha Ahmed i mitt lag. Han kommer ändå inte förstå reglerna."

- Ahmed: Eleven som blir utsatt och känner sig obekväm.
  Exempel: "Vad vet du om det? Jag är faktiskt bra på fotboll..."
- Emma: En elev som märker situationen och vill ingripa.
- idrottsläraren: En vuxen som kan agera om konflikten eskalerar.

Möjliga reaktioner:
- Emma kan säga: "Det där var onödigt, Victor. Ahmed är faktiskt duktig."
- Idrottsläraren kan ingripa: "I mitt klassrum behandlar vi alla med respekt. Det är inte okej att säga så."
- Ahmed kan stå upp för sig själv: "Jag är faktiskt bättre än du tror. Vill du spela mot mig?"

Scenario 7: Skoltidningen och stereotyper
Situation:
Skoltidningen ska publicera en artikel om "kultur och traditioner". En elev, Lisa, har skrivit om "exotiska kulturer" och använder stereotypa bilder. En klasskamrat, Rashida, tycker att det är olämpligt.

Roller:
- Lisa: Eleven som skrivit artikeln.
  Exempel: "Jag vill bara visa att deras kultur är annorlunda och spännande."
- Rashida: Eleven som tycker att texten är problematisk.
  Exempel: "Jag tycker inte att det känns bra att bli kallad exotisk. Det låter som om jag inte hör hemma här."
- Henrik: Redaktören som försöker hitta en lösning.
- Jonas: En annan elev som inte ser problemet.

Möjliga reaktioner:
- Rashida kan säga: "Du kanske inte uppfattar det själv Lisal, men det här förstärker fördomar om mig och andra."
- Henrik kan föreslå: "Kan vi ändra texten för att lyfta likheter istället för att förstärka stereotyper?"
- Lisa kan reflektera: "Jag hade inte tänkt på det så. Jag kan skriva om texten."